

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (štvrtá komora)

z 19. marca 2015*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania — Vnútorný trh so zemným plynom — Smernica 2003/55/ES — Článok 25 — Smernica 2009/73/ES — Články 41 a 54 — Časová pôsobnosť — Nariadenie (ES) č. 1775/2005 — Článok 5 — Mechanizmy pridelovania kapacity a postupy riadenia preťaženia — Rozhodnutie regulačného orgánu — Právo podať žalobu — Žaloba spoločnosti, ktorá je držiteľkou oprávnenia na prepravu zemného plynu — Charta základných práv Európskej únie — Článok 47 — Právo na účinnú súdnu ochranu proti rozhodnutiu regulačného orgánu“

Vo veci C-510/13,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Kúria (Maďarsko) z 2. júla 2013 a doručený Súdnemu dvoru 25. septembra 2013, ktorý súvisí s konaním:

E.ON Földgáz Trade Zrt

proti

Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal,

SÚDNY DVOR (štvrtá komora),

v zložení: predseda štvrtej komory L. Bay Larsen, sudcovia K. Jürimäe (spravodajkyňa), J. Malenovský, M. Safjan a A. Prechal,

generálny advokát: P. Cruz Villalón,

tajomník: C. Strömholm, referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

— poľská vláda, v zastúpení: B. Majczyna, splnomocnený zástupca,

— Európska komisia, v zastúpení: A. Tokár a K. Herrmann, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 23. októbra 2014,

vyhlásil tento

* Jazyk konania: maďarčina.

Rozsudok

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 25 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/55/ES z 26. júna 2003 o spoločných pravidlách pre vnútorný trh so zemným plynom, ktorou sa ruší smernica 98/30/ES (Ú. v. EÚ L 176, s. 57; Mim. vyd. 12/002, s. 230, ďalej len „druhá smernica“), ako aj článkov 41 a 54 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/73/ES z 13. júla 2009 o spoločných pravidlách pre vnútorný trh so zemným plynom, ktorou sa zrušuje smernica 2003/55/ES (Ú. v. EÚ L 211, s. 94, ďalej len „tretia smernica“).
- 2 Tento návrh bol predložený v rámci sporu medzi spoločnosťou E.ON Földgáz Trade Zrt. (ďalej len „E.ON Földgáz“) a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal (Maďarský úrad pre reguláciu energetiky a verejnú infraštruktúru, ďalej len „regulačný orgán“), ktorý sa týka zmeny pravidiel sieťového predpisu (ďalej len „sieťový predpis“), týkajúcich sa dlhodobého pridelenia kapacity a riadenia preťaženia zo strany regulačného orgánu.

Právny rámec

Právo Únie

Druhá smernica

- 3 Článok 25 druhej smernice s názvom „Regulačné orgány“ vo svojich odsekoch 5, 6 a 11 uvádza:

„5. Každá strana, ktorá vznesie sťažnosť voči prevádzkovateľovi prepravnej [sústavy kvapalného zemného plynu], alebo distribučnej sústavy v súvislosti so záležitosťami uvedenými v odsekoch 1, 2 a 4 a v článku 19, sa môže so sťažnosťou obrátiť na regulačný orgán, ktorý vo funkcii orgánu na urovanie sporov vydá rozhodnutie do dvoch mesiacov od obdržania sťažnosti. Táto lehota sa môže predĺžiť o ďalšie dva mesiace v prípade, že regulačný orgán získava ďalšie informácie. Táto lehota môže byť predĺžená so súhlasom sťažovateľa. Takéto rozhodnutie má záväznú platnosť, pokiaľ nie je zrušené v odvolacom konaní.

6. Pokiaľ ide o rozhodnutie o metodike prijatej podľa odsekov 2, 3 a 4 alebo v prípade, že má regulačný orgán povinnosť poradiť sa, pokiaľ ide o navrhnutú metodiku, môže, po uverejnení rozhodnutia alebo návrhu na rozhodnutie, každá z postihnutých strán a strana [každá dotknutá strana – *neoficiálny preklad*], ktorá má právo na sťažnosť, najneskôr do dvoch mesiacov alebo v ešte kratšom období, ako je stanovené členskými štátmi, predložiť sťažnosť na preskúmanie. Takáto sťažnosť nemá dočasný [odkladný – *neoficiálny preklad*] účinok.

...

11. Sťažnosťami uvedenými v odsekoch 5 a 6 nie sú dotknuté práva na odvolanie podľa zákonov spoločenstva a daného štátu [podľa práva Spoločenstva a vnútroštátneho práva – *neoficiálny preklad*].“

Tretia smernica

- 4 Článok 41 tretej smernice v podstate preberá obsah článku 25 druhej smernice. Odseky 11, 12 a 15 predmetného článku 41 sú formulované rovnako ako odseky 5, 6 a 11 uvedeného článku 25. Článok 41 tretej smernice obsahuje odsek 17, ktorý nemá svoju protíváhu v článku 25 druhej smernice a ktorý je formulovaný takto:

„Členské štáty zabezpečia, aby na národnej úrovni existovali vhodné mechanizmy, v rámci ktorých môže strana dotknutá rozhodnutím regulačného orgánu podať odvolanie na orgán nezávislý od zúčastnených strán a od akejkoľvek vlády.“

- 5 V článku 54 tretej smernice s názvom „Transpozícia“ sa stanovuje:

„1. Členské štáty uvedú do účinnosti zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s touto smernicou do 3. marca 2011. Komisii bezodkladne oznámia znenie týchto ustanovení.

Tieto opatrenia uplatňujú od 3. marca 2011 s výnimkou článku 11, ktorý uplatňujú od 3. marca 2013.

...“

Nariadenie (ES) č. 1775/2005

- 6 V čase vzniku skutkových okolností sporu vo veci samej bolo účinné nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1775/2005 z 28. septembra 2005 o podmienkach prístupu do prepravných sietí pre zemný plyn (Ú. v. EÚ L 289, s. 1). Toto nariadenie bolo zrušené nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 715/2009 z 13. júla 2009 o podmienkach prístupu do prepravných sietí pre zemný plyn, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1775/2005 (Ú. v. EÚ L 211, s. 36, a korigendá Ú. v. EÚ L 229, 2009, s. 29, ako aj Ú. v. EÚ L 309, 2009, s. 87), uplatniteľným od 3. marca 2011.
- 7 Odôvodnenia 17 a 23 nariadenia č. 1775/2005 boli formulované takto:

„17. Vnútroštátne regulačné orgány by mali zabezpečiť dodržiavanie pravidiel obsiahnutých v tomto nariadení a usmerneniach prijatých na jeho základe.

...

23. Keďže cieľ tohto nariadenia, a to stanovenie spravodlivých pravidiel pre podmienky prístupu k prepravným sústavám zemného plynu, nemožno uspokojivo dosiahnuť na úrovni samotných členských štátov, ale z dôvodov jeho rozsahu a dôsledkov ho možno lepšie dosiahnuť na úrovni Spoločenstva, môže Spoločenstvo prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 zmluvy. V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku toto nariadenie neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie tohto cieľa.“

- 8 Článok 1 tohto nariadenia s názvom „Predmet úpravy a rozsah pôsobnosti“ vo svojom odseku 1 uvádzal:

„Toto nariadenie má za cieľ vytvoriť nediskriminačné pravidlá pre podmienky prístupu k prepravným sústavám zemného plynu pri zohľadnení špecifik vnútroštátnych a regionálnych trhov s úmyslom zabezpečiť riadne fungovanie vnútorného trhu s plynom.

Tento cieľ zahŕňa stanovenie harmonizovaných zásad pre tarify prístupu do siete alebo metód ich výpočtu, vytvorenie služieb prístupu tretích strán a vytvorenie harmonizovaných zásad pridelovania kapacít a riadenia preťaženia, určenie požiadaviek transparentnosti, pravidiel vyvažovania a poplatkov za nevyvažovanie a uľahčenie obchodovania s kapacitami.“

9 Podľa článku 2 ods. 1 bodu 11 uvedeného nariadenia:

„Na účely tohto nariadenia:

...

11. „užívateľ siete“ znamená zákazníka alebo potenciálneho zákazníka prevádzkovateľa prepravnej sústavy a samotných prevádzkovateľov prepravnej sústavy, pokiaľ je pre nich potrebné vykonávať funkcie vo vzťahu k preprave“.

10 Článok 5 toho istého nariadenia s názvom „Zásady mechanizmov pridelovania kapacity a postupy riadenia preťaženia“ stanovoval:

„1. Účastníkom trhu sa sprístupní maximálna kapacita vo všetkých príslušných bodoch uvedených v článku 6 ods. 3 pri zohľadnení integrity sústavy a účinnej prevádzky siete.

2. Prevádzkovatelia prepravnej sústavy implementujú a uverejňujú nediskriminačné a transparentné mechanizmy pridelovania kapacity, ktoré:

- a) poskytujú vhodné ekonomické signály na účinné a maximálne využívanie technickej kapacity a uľahčujú investície do novej infraštruktúry;
- b) sú v súlade s trhovými mechanizmami vrátane spotových trhov a obchodných hubov a zároveň sú flexibilné a schopné prispôbiť sa vyvíjajúcej sa situácii na trhu;
- c) sú zlučiteľné so systémami prístupu do sietí členských štátov.

3. Keď prevádzkovatelia prepravnej sústavy uzatvárajú nové prepravné zmluvy alebo znova prerokúvajú existujúce prepravné zmluvy, tieto zmluvy zohľadňujú tieto zásady:

- a) v prípade zmluvného preťaženia ponúkne prevádzkovateľ prepravnej sústavy nevyužitú kapacitu na primárnom trhu najmenej deň vopred a ako prerušiteľnú;
- b) užívatelia siete, ktorí si želajú opakovane predať alebo prenajať nevyužitú zmluvnú kapacitu na sekundárnom trhu, sú oprávnení tak urobiť. Členské štáty môžu od užívateľov siete požadovať oznámenie alebo informovanie o prevádzkovateľoch [informovanie prevádzkovateľov – *neoficiálny preklad*] prepravnej sústavy.

4. Keď zmluvná kapacita podľa existujúcej prepravnej zmluvy zostáva nevyužitá a vyskytne sa zmluvné preťaženie, prevádzkovatelia prepravnej sústavy uplatňujú odsek 3, pokiaľ sa tým neporušujú požiadavky existujúcich prepravných zmlúv. Ak by sa tým porušili existujúce prepravné zmluvy, prevádzkovatelia prepravných sústav predložia po konzultácii s príslušným orgánom [orgánmi – *neoficiálny preklad*] užívateľovi siete požiadavku na použitie nevyužitej kapacity na sekundárnom trhu v súlade s odsekom 3.

5. V prípade, že existuje fyzické preťaženie, prevádzkovateľ prepravnej sústavy, prípadne regulačné orgány uplatňujú mechanizmy nediskriminačného, transparentného pridelovania kapacity.“

11 Článok 9 nariadenia č. 1775/2005 s názvom „Usmernenia“ vo svojich odsekoch 1 a 2 uvádza:

„1. Ak je to vhodné, usmernenia poskytujúce minimálny stupeň zosúladenia požadovaný na dosiahnutie cieľov tohto nariadenia, bližšie určujú:

...

b) podrobnosti o zásadách, ktorými sa riadia mechanizmy pridelovania kapacít, a o uplatňovaní postupov riadenia preťaženia v prípade zmluvného preťaženia v súlade s článkom 5;

...

2. Usmernenia k otázkam uvedeným v odseku 1 sú ustanovené v prílohe. Komisia ich môže zmeniť a doplniť; toto sa vykoná v súlade s postupom uvedeným v článku 14 ods. 2.

...“

12 Článok 10 tohto nariadenia s názvom „Regulačné orgány“ vo svojom prvom odseku uvádzal:

„Pri vykonávaní svojich povinností podľa tohto nariadenia regulačné orgány členských štátov, zriadené podľa článku 25 [druhej] smernice, zabezpečujú dodržiavanie tohto nariadenia a usmernení prijatých podľa článku 9 tohto nariadenia.“

13 Príloha nariadenia č. 1775/2005 obsahuje usmernenia, ktorých sa týka článok 9 tohto nariadenia. Bod 2 tejto prílohy definuje najmä „zásady, ktorými sa riadia mechanizmy pridelovania kapacít a postupy riadenia preťaženia a ich uplatňovanie v prípade zmluvného preťaženia“.

14 Podľa jeho článku 17 druhého odseku sa nariadenie č. 1775/2005 uplatňovalo od 1. júla 2006.

Maďarské právo

15 Relevantné ustanovenia vnútroštátneho práva týkajúce sa aktívnej legitímácie a právneho záujmu sú uvedené v zákone č. III z roku 1952 o občianskom súdnom konaní (A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény) a zákone č. CXL z roku 2004 o všeobecných pravidlách správneho konania a služieb (A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény).

16 § 110 zákona č. XL z roku 2008 o dodávke zemného plynu (a földgázellátásról szóló 2008. évi XL. törvény), uvádza:

„1. Prevádzkovateľ vypracuje pravidlá, postupy a podrobnosti fungovania prepojenej siete dodávky zemného plynu, minimálny obsah obchodných zmlúv, účtovanie a meranie a výmenu údajov, ako aj sieťový predpis obsahujúci podrobné pravidlá každodenného vyrovnávania. ...

2. Sieťový predpis sa vypracuje so zohľadnením bezpečnosti zásobovania, požiadaviek kvality, konkurenčnej neutrality a voľného prístupu k prepojenej sieti. Pri vypracovaní prevádzkovateľ konzultuje s výborom pre sieťový predpis, ktorý je zriadený a funguje podľa osobitných legislatívnych alebo správnych ustanovení.

3. Prevádzkovateľ každoročne opätovne preskúma sieťový predpis vypracovaný podľa odseku 2. Na tento účel konzultuje s výborom pre sieťový predpis a v prípade zmien zasiela [navrhovanú zmenu alebo zmeny] na schválenie pred 31. októbrom každého roka regulačnému orgánu spolu so získaným stanoviskom. Regulačný orgán odmietne schváliť sieťový predpis, pokiaľ je v rozpore s predpismi,

alebo ak bráni účinnej hospodárskej súťaži alebo vykonaniu zásad a pravidiel tarifnej regulácie, alebo ak umožňuje uplatnenie diskriminačného zaobchádzania voči určitým zákazníkmi. Regulačný orgán uloží prevádzkovateľovi s uvedením dôvodov zmeniť návrh a predložiť ho opäť v lehote, ktorú určí. Držiteľ povolenia, dodávateľ zemného plynu, používateľ siete a zákazníci sú povinní dodržiavať príslušné pravidlá sieťového predpisu, ktorý bol schválený.

4. V prípade zmeny zákona alebo nariadenia, alebo ak sieťový predpis bráni účinnej hospodárskej súťaži alebo vykonaniu zásad a pravidiel tarifnej regulácie, alebo ak umožňuje uplatnenie diskriminačného zaobchádzania voči určitým zákazníkmi, regulačný orgán po porade s držiteľmi povolení a používateľmi siete, uloží prevádzkovateľovi s uvedením dôvodov zmeniť predpis v lehote, ktorú určí. Pokiaľ nedôjde k zmene, môže uložiť pokutu a zmeniť predpis *ex offo*.

5. Sieťový predpis a jeho zmeny sa uverejňujú v konsolidovanom znení na internetovej stránke držiteľov povolení spolu s rozhodnutiami o schválení regulačným orgánom.

...“

Skutkové okolnosti sporu vo veci samej a prejudiciálne otázky

- 17 E.ON Földgáz, držiteľka povolenia na prepravu plynu, predložila štyri žiadosti o dlhodobé pridelenie kapacity pre vstupný dovozný bod prepájača zemného plynu medzi Maďarskom a Rakúskom (Hungarian-Austrian gas interconnector) maďarskému prevádzkovateľovi siete prepravy plynu – FGSZ Földgázszállító Zrt (ďalej len „prevádzkovateľ siete“).
- 18 Vzhľadom na to, že uvedené žiadosti značne prekračovali voľnú kapacitu na tomto vstupnom bode po 1. júli 2010, prevádzkovateľ siete požiadal regulačný orgán, aby mu oznámil svoje stanovisko v prípade vyhovenia uvedeným žiadostiam.
- 19 V nadväznosti na žiadosť prevádzkovateľa siete regulačný orgán prijal rozhodnutie č. 98/2010 z 22. februára 2010, ktorým sa zmenilo rozhodnutie z 25. januára 2010 o schválení sieťového predpisu.
- 20 Rozhodnutie č. 98/2010 tak nanovo definovalo pravidlá sieťového predpisu upravujúce pridelovanie kapacity na obdobie prevyšujúce jeden plynárenský rok (ďalej len „dlhodobá kapacita“). Z návrhu na začatie prejudiciálneho konania vyplýva, že toto rozhodnutie č. 98/2010 rovnako zmenilo pravidlá týkajúce sa riadenia preťaženia.
- 21 Pred zmenou sieťového predpisu rozhodnutím č. 98/2010 tento uvádzal, že prevádzkovateľ siete preskúma v poradí, v akom boli podané, žiadosti o dlhodobé pridelenie kapacity a že prevádzkovateľ pridelí túto kapacitu v rozsahu voľnej kapacity prostredníctvom uzavretia zmluvy so žiadateľmi.
- 22 V zmysle pravidiel zmenených rozhodnutím č. 98/2010, pokiaľ ide o plynárenský rok 2010/2011, prevádzkovateľ siete musí rezervovať 80 % voľnej kapacity na uzavretie dlhodobých zmlúv a 20 % tejto kapacity na uzavretie každoročných zmlúv týkajúcich sa tohto plynárenského roka. Pokiaľ ide o nasledujúce plynárenské roky, toto rozhodnutie uvádza, že od plynárenského roku 2011/2012 sa pridelenie dlhodobej kapacity, ako aj skutočné uzavretie zmlúv vykoná podľa nových pravidiel, ktoré majú byť vypracované prevádzkovateľom siete v spolupráci s obchodníkmi so zemným plynom a predložené regulačnému orgánu na schválenie.
- 23 Regulačný orgán odôvodnil vydanie týchto nových pravidiel tým, že uviedol, že pôvodný postup pridelovania kapacity poškodzoval rozvoj konkurencie a sťažoval vstup nových subjektov na trh.

- 24 E.ON Földgáz podala 27. marca 2010 na Fővárosi bíróság (Prvostupňový súd pre hlavné mesto Budapešť) žalobu, ktorou sa domáhala zrušenia ustanovení rozhodnutia č. 98/2010, týkajúcich sa spôsobu pridelenia kapacít na plynárenský rok 2010/2011. Jej žaloba bola 3. novembra 2011 zamietnutá.
- 25 Fővárosi Ítéltábla (Odvolací súd pre hlavné mesto Budapešť) rovnako 9. mája 2012 zamietol odvolanie, ktoré podala E.ON Földgáz z dôvodu, že táto spoločnosť nebola v rámci konania o súdnom preskúmaní správneho rozhodnutia týkajúceho sa sieťového predpisu aktívne legitimovaná. E.ON Földgáz nepreukázala, že má relevantný priamy záujem vo vzťahu k napadnutým ustanoveniam rozhodnutia č. 98/2010, keďže neuzavrela zmluvu s prevádzkovateľom siete a toto rozhodnutie odkazovalo iba na prevádzkovateľa siete.
- 26 E.ON Földgáz teda podala odvolanie na vnútroštátny súd, ktorý predložil návrh na začatie prejudiciálneho konania. E.ON Földgáz uvádza, že má priamy záujem na konaní, ktorý jej udeľuje aktívnu legitimáciu. Tento záujem vyplýva zo skutočnosti, že rozhodnutie č. 98/2010 zmenilo pravidlá sieťového predpisu, na základe ktorých podala, ako držiteľka povolenia na prepravu plynu, žiadosti o pridelenie kapacity a že nové pravidlá obmedzili jej právo uzavrieť zmluvy na kapacitu, ktorá je predmetom týchto žiadostí. V tejto súvislosti je bezvýznamné, či existovala platná zmluva medzi spoločnosťou E.ON Földgáz a prevádzkovateľom siete, pretože sieťový predpis upravuje najmä konanie, ktoré vedie k uzavretiu takej zmluvy. Okrem toho rozhodnutie č. 98/2010 bolo prijaté v dôsledku podania týchto žiadostí. Mimo iného uvádza, že podľa zákona č. XL z roku 2008 o dodávke zemného plynu, prevádzkovateľ siete mal pri postupe vypracovania sieťového predpisu povinnosť konzultovať s ňou v jej postavení obchodníka so zemným plynom.
- 27 Vnútroštátny súd uvádza, že v maďarskom práve má účastník správneho konania aktívnu legitimáciu na napadnutie správneho rozhodnutia, iba ak jeho žaloba smeruje proti výroku takého rozhodnutia, ktorý sa priamo dotýka jeho práv. Pýta sa teda, či záujem, ktorý uplatňuje E.ON Földgáz a ktorý kvalifikuje ako hospodársky, môže predstavovať priamy záujem, ktorý by mohol tejto žalobkyni udeľovať aktívnu legitimáciu v rámci žaloby proti regulačnému rozhodnutiu v oblasti energetiky podanej na súd.
- 28 Vnútroštátny súd zastáva názor, že je potrebný výklad pojmu „dotknutá strana“, ktorý sa uvádza v druhej a tretej smernici. Hoci Súdny dvor už vyložil tento pojem v rámci žalôb, ktoré smerovali proti rozhodnutiam vydaným regulačnými orgánmi v oblasti elektronických komunikácií (rozsudky Tele2 Telecommunication, C-426/05, EU:C:2008:103, a Arcor, C-55/06, EU:C:2008:244), neexistuje žiadny precedens, pokiaľ ide o právnu úpravu odvetvia energetiky a konkrétne rozhodnutí týkajúcich sa sieťových predpisov.
- 29 Za týchto podmienok Kúria (Najvyšší súd) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru nasledujúce prejudiciálne otázky:
- „1. Sú ustanovenia, ktoré určujú, kto je oprávnený podať opravný prostriedok, uvedené v článku 25 [druhej] smernice..., uplatniteľné v prípade správneho rozhodnutia vydaného počas účinnosti tejto smernice, alebo sa v prebiehajúcom súdnom konaní majú vziať do úvahy ustanovenia obsiahnuté v článku 41 [tretej] smernice..., ktorá nadobudla účinnosť počas konania, s prihliadnutím na jej článok 54 ods. 1 druhý pododsek, podľa ktorého sa uvedené ustanovenia majú uplatňovať od 3. marca 2011?
 2. V prípade, ak sa má uplatniť [tretia] smernica, možno za „dotknutú stranu“ v zmysle článku 41 ods. 17 uvedenej smernice považovať oprávneného predajcu, ktorý má hospodársky záujem, o aký ide v prejednávanej veci, v súvislosti so žalobou podanou proti rozhodnutiu, ktorým sa schvaľuje sieťový predpis alebo ktorým sa určuje jeho obsah, alebo je dotknutou stranou len prevádzkovateľ siete, ktorý je oprávnený začať konanie o schválení predpisu?

3. V prípade, ak je uplatniteľná [druhá] smernica, patrí schválenie alebo zmena sieťového predpisu, k akej došlo v prejednávanej veci, medzi prípady uvedené v článku 25 ods. 5 alebo 6, pokiaľ sa týka posudzovania žiadostí o rezerváciu kapacity?
4. Ak ide o prípad upravený v článku 25 ods. 6 [druhej] smernice, možno za „dotknutú stranu“ považovať oprávneného predajcu, ktorý má hospodársky záujem, o aký ide v prejednávanej veci, v súvislosti so žalobou podanou proti rozhodnutiu, ktorým sa schvaľuje sieťový predpis alebo ktorým sa určuje jeho obsah, alebo je dotknutou stranou len prevádzkovateľ siete, ktorý je oprávnený začať konanie o schválení predpisu?
5. Ako sa má vykladať článok 25 ods. 11 [druhej] smernice, podľa ktorého sťažnosťami uvedenými v odsekoch 5 a 6 nie je dotknuté právo podať opravný prostriedok podľa práva [Únie] a vnútroštátneho práva, v prípade, ak z odpovedí na predchádzajúce otázky vyplynie, že vnútroštátne právo podmieňuje podanie opravného prostriedku prísnejšími požiadavkami, než aké vyplývajú z ustanovení tejto smernice alebo práva [Únie]?”

O prejudiciálnych otázkach

O prvej otázke

- 30 Svojou prvou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa tretia smernica, ktorej lehota na prebratie uplynula 3. marca 2011, a najmä nové ustanovenia zavedené v jej článku 41 ods. 17 má vykladať v tom zmysle, že sa uplatňuje na žalobu smerujúcu proti rozhodnutiu regulačného orgánu, ako je rozhodnutie v spore vo veci samej, ktoré bolo prijaté pred uplynutím tejto lehoty na prebratie, ktorá k uvedenému dátumu stále plynula.
- 31 Článok 41 ods. 17 tretej smernice uvádza, že členské štáty zabezpečia, aby na národnej úrovni existovali vhodné mechanizmy, v rámci ktorých môže strana dotknutá rozhodnutím regulačného orgánu podať odvolanie na orgán nezávislý od zúčastnených strán a od akejkoľvek vlády.
- 32 V súlade s jeho znením je toto ustanovenie uplatniteľné na situácie, v ktorých regulačný orgán prijal rozhodnutie, ktoré sa dotklo práv niektorej strany. Posudzovať, či situácia patrí pod článok 41 ods. 17 tretej smernice, teda treba vzhľadom na dátum prijatia uvedeného rozhodnutia.
- 33 Článok 41 ods. 17 tretej smernice sa preto má vykladať v tom zmysle, že sa nevzťahuje na rozhodnutia regulačného orgánu, ktoré boli prijaté pred uplynutím lehoty na prebratie uvedenej v článku 54 ods. 1 tejto smernice, teda pred 3. marcom 2011.
- 34 V dôsledku toho v situácii, ako je situácia v spore vo veci samej, kde rozhodnutie č. 98/2010 bolo prijaté 22. februára 2010, teda pred lehotou na prebratie tretej smernice, táto smernica nie je uplatniteľná.
- 35 Na prvú otázku preto treba odpovedať, že tretia smernica, ktorej lehota na prebratie uplynula 3. marca 2011, a najmä nové ustanovenia zavedené v jej článku 41 ods. 17 sa má vykladať v tom zmysle, že sa neuplatňuje na žalobu smerujúcu proti rozhodnutiu regulačného orgánu, ako je rozhodnutie v spore vo veci samej, ktoré bolo prijaté pred uplynutím tejto lehoty na prebratie, ktorá k uvedenému dátumu stále plynula.

O druhej otázke

- 36 Vzhľadom na odpoveď na prvú otázku nie je potrebné odpovedať na druhú otázku.

O tretej až piatej otázke

- 37 Svojou treťou až piatou otázkou, ktoré treba skúmať spoločne, sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa článok 25 druhej smernice má vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnej právnej úprave upravujúcej podanie opravného prostriedku na súd príslušný na kontrolu zákonnosti aktov regulačného orgánu, ktorá za okolností, ako sú okolnosti sporu vo veci samej, neumožňuje priznať hospodárskemu subjektu, ako je E.ON Földgáz, aktívnu legitímáciu na podanie žaloby proti rozhodnutiu tohto regulačného orgánu, ktoré sa týka sieťového predpisu.
- 38 Ako to uviedol generálny advokát v bodoch 36 a 37 svojich návrhov, druhá smernica neuvádza žiadne osobitné ustanovenie, ktoré by malo za účinnok poskytnúť hospodárskym subjektom právo podať súdny opravný prostriedok voči rozhodnutiam regulačného orgánu, ako je rozhodnutie č. 98/2010.
- 39 Treba však poznamenať, že nariadenie č. 1775/2005, ktoré predstavuje nariadenie uplatniteľné *ratione temporis* na skutkové okolnosti sporu vo veci samej, definuje harmonizované pravidlá, pokiaľ ide o prístup hospodárskych subjektov pôsobiacich na trhu k sieti na prepravu zemného plynu.
- 40 Podľa jeho odôvodnenia 23 a jeho článku 1 je cieľom tohto nariadenia vytvoriť nediskriminačné pravidlá pre stanovenie podmienok prístupu k prepravným sieťam zemného plynu pri zohľadnení špecifik vnútroštátnych a regionálnych trhov s úmyslom zabezpečiť riadne fungovanie vnútorného trhu s plynom.
- 41 V tomto rámci z článku 1 ods. 1 druhého pododseku uvedeného nariadenia vyplýva, že tento cieľ zahŕňa najmä stanovenie harmonizovaných zásad, pokiaľ ide o mechanizmy pridelovania kapacity a postup riadenia preťaženia.
- 42 Článok 5 toho istého nariadenia uvádza zásady, ktoré prevádzkovateľ prepravy musí dodržiavať v rámci zavedenia týchto mechanizmov a týchto postupov, aby zaručil, že prístup účastníkov trhu k prepravnej sieti sa uskutoční za nediskriminačných a transparentných podmienok. Podľa článku 9 ods. 1 a 2 nariadenia č. 1775/2005 sú zásady uvedeného článku 5 bližšie určené usmerneniami v prílohe tohto nariadenia.
- 43 Okrem toho z odôvodnenia 17 a článku 10 prvého odseku nariadenia č. 1775/2005 vyplýva, že regulačné orgány sú v rámci vykonávania svojich právomocí povinné dbať o dodržiavanie zásad uvedených v článku 5 a v prílohe k tomuto nariadeniu.
- 44 Z toho vyplýva, že keď regulačný orgán prijme, ako v spore vo veci samej, rozhodnutie, ktorým sa menia pravidlá sieťového predpisu týkajúce sa pridelenia kapacity a riadenia preťaženia prevádzkovateľom siete, tento regulačný orgán je povinný dbať o dodržanie zásad stanovených nariadením č. 1775/2005 a najmä zásad, ktoré obsahuje jeho článok 5 v spojení s prílohou tohto nariadenia.
- 45 Pokiaľ ide o otázku, či článok 5 nariadenia č. 1775/2005 v spojení s prílohou tohto nariadenia udeľuje hospodárskemu subjektu, ako je E.ON Földgáz, za okolností sporu vo veci samej práva, ktoré je regulačný orgán povinný rešpektovať, keď prijíma rozhodnutie, ktorým sa menia právnymi predpismi stanovené povinnosti uložené prevádzkovateľovi siete, pokiaľ ide o postupy upravujúce prístup k tejto sieti, treba zdôrazniť, že vo svojom postavení držiteľa povolenia na prepravu plynu v sieti, treba E.ON Földgáz považovať za používateľa siete v zmysle článku 2 ods. 1 bodu 11 nariadenia č. 1775/2005. Vzhľadom na znenie tohto ustanovenia je totiž irelevantné, či takýto hospodársky subjekt skutočne uzavrel zmluvu s prevádzkovateľom siete, aby mal postavenie používateľa siete, keďže toto postavenie sa vzťahuje na každého zákazníka alebo každého potenciálneho zákazníka prevádzkovateľa siete.

- 46 V nadväznosti na to, pokiaľ ide o cieľ nariadenia č. 1775/2005, tak ako je pripomenutý v bode 41 tohto rozsudku, zásady uvedené v článku 5 tohto nariadenia v spojení s prílohou uvedeného nariadenia sa majú vykladať ako ochranné opatrenia prijaté v záujme používateľov, ktorí chcú vstúpiť do siete a ktoré im teda môžu udeľovať práva (pozri analogicky rozsudok *Tele2 Telecommunication*, EU:C:2008:103, bod 34).
- 47 Konkrétne, pokiaľ ide o mechanizmy pridelovania kapacít a postupy riadenia preťaženia, z bodu 2.1.3 prílohy nariadenia č. 1775/2005 vyplýva, že tieto mechanizmy a postupy nebránia vstupu nových účastníkov na trh ani nevytvárajú neprimerané prekážky vstupu na trh. Navyše tieto mechanizmy nezabraňujú účastníkom trhu, vrátane nových účastníkov trhu, a spoločnostiam s malým podielom na trhu efektívne sa zúčastňovať na hospodárskej súťaži.
- 48 Z vyššie uvedených úvah vyplýva, že hospodársky subjekt, ako je E.ON Földgáz, je za okolností sporu vo veci samej držiteľom určitých práv podľa článku 5 nariadenia č. 1775/2005 v spojení s prílohou tohto nariadenia a treba ho považovať za potenciálne poškodeného v jeho právach rozhodnutím regulačného orgánu, ktoré mení pravidlá sieťového predpisu týkajúce sa pridelovania kapacity a riadenia preťaženia.
- 49 V súlade s ustálenou judikatúrou v prípade neexistencie právnej úpravy v danej oblasti na úrovni Únie majú byť vo vnútroštátnom právnom poriadku každého členského štátu určené príslušné súdy a upravené procesné náležitosti týkajúce sa žalôb určených na zabezpečenie ochrany práv, ktoré osobám podliehajúcim súdnej právomoci vyplývajú z práva Únie a členské štáty v každom prípade nesú zodpovednosť za zabezpečenie účinnej ochrany týchto práv (rozsudok *Mono Car Styling*, C-12/08, EU:C:2009:466, bod 48 a citovaná judikatúra).
- 50 Hoci upraviť aktívnu legitímáciu osoby podliehajúcej súdnej právomoci a jej záujem potrebný na to, aby mohla podať žalobu, v zásade prislúcha vnútroštátnemu právu, právo Únie vyžaduje okrem dodržiavania zásad ekvivalencie a efektivity, aby vnútroštátna právna úprava nebránila právu na účinnú súdnu ochranu, tak ako je uvedené v článku 47 Charty základných práv Európskej únie (pozri v tomto zmysle rozsudok *Mono Car Styling*, EU:C:2009:466, bod 49 a citovanú judikatúru).
- 51 Vzhľadom na vyššie uvedené úvahy treba na tretiu až piatu otázku odpovedať, že článok 5 nariadenia č. 1775/2010 v spojení s prílohou tohto nariadenia a článkom 47 Charty základných práv Európskej únie sa má vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnej právnej úprave upravujúcej podanie opravného prostriedku na súd príslušný na kontrolu zákonnosti aktov regulačného orgánu, ktorá za okolností, ako sú okolnosti sporu vo veci samej, neumožňuje priznať hospodárskemu subjektu, ako je E.ON Földgáz, aktívnu legitímáciu na podanie žaloby proti rozhodnutiu tohto regulačného orgánu, ktoré sa týka sieťového predpisu.

O trovách

- 52 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (štvrtá komora) rozhodol takto:

- Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/73/ES z 13. júla 2009 o spoločných pravidlách pre vnútorný trh so zemným plynom, ktorou sa zrušuje smernica 2003/55/ES, ktorej lehota na prebratie uplynula 3. marca 2011, a najmä nové ustanovenia zavedené v jej**

článku 41 ods. 17, sa má vykladať v tom zmysle, že sa neuplatňuje na žalobu smerujúcu proti rozhodnutiu regulačného orgánu, ako je rozhodnutie v spore vo veci samej, ktoré bolo prijaté pred uplynutím tejto lehoty na prebratie, ktorá k uvedenému dátumu stále plynula.

2. Článok 5 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1775/2005 z 28. septembra 2005 o podmienkach prístupu do prepravných sietí pre zemný plyn v spojení s prílohou tohto nariadenia a článkom 47 Charty základných práv Európskej únie sa má vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnej právnej úprave upravujúcej podanie opravného prostriedku na súd príslušný na kontrolu zákonnosti aktov regulačného orgánu, ktorá za okolností, ako sú okolnosti sporu vo veci samej, neumožňuje priznať hospodárskemu subjektu, ako je E.ON Földgáz, aktívnu legitimáciu na podanie žaloby proti rozhodnutiu tohto regulačného orgánu, ktoré sa týka plynárenského sieťového predpisu.

Podpisy